

EUROPSKA KOMISIJA

GLAVNA UPRAVA ZA POLJOPRIVREDU I RURALNI RAZVOJ

Uprava B. Višestrani odnosi, politika kvalitete
B.5. Promidžba

Bruxelles, 7.07.2016.

DDG1.B5/MJ/db D(2016)3210777

SMJERNICE ZA NATJEČAJNI POSTUPAK

Svrha je ove bilješke iznijeti smjernice o primjeni natječajnog postupka za odabir provedbenih tijela u slučaju jednostavnih programa. Bilješka je upućena organizacijama koje ne pripadaju javnom sektoru a koje sudjeluju kao podnositelji zahtjeva i korisnici. Njome se također želi pojasniti nadležnim službama država članica što se očekuje od natječajnog postupka.

KONTEKST

U skladu s temeljnim aktom¹ Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte o utvrđivanju uvjeta kojima se uređuje natjecateljski postupak za odabir provedbenih tijela.

Člankom 2. stavkom 1. Delegirane uredbe² propisuje se da organizacije predlagateljice odabiru tijela zadužena za provedbu jednostavnih programa tako što natječajnim postupkom osiguravaju najbolja vrijednost za novac bez sukoba interesa.

U skladu s Provedbenom uredbom³ države članice dužne su provjeriti jesu li provedbena tijela odabrana u skladu s natječajnim postupkom predviđenim u članku 2. Delegirane uredbe prije nego što s odabranim organizacijama predlagateljicama sklope ugovore.

Ove smjernice ne odnose se na slučajeve kad je organizacija predlagateljica javnopravno tijelo u smislu Direktive 2014/24/EU (ili Direktive 2004/18/EZ); člankom 2. stavkom 2. Delegirane uredbe propisuje se da takve organizacije predlagateljice odaberu provedbena tijela zadužena za provedbu jednostavnih programa u skladu s nacionalnim zakonodavstvom kojim se ta Direktiva prenosi.

Osim toga, primjenjuju se uvjeti iz Sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava⁴. U skladu s člankom 10. Sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava moraju se poštovati dva uvjeta – najbolja vrijednost za novac (ili, ako je prikladno, najniža cijena) i

¹ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R1144&from=EN>, članak 13. stavak 1.

² <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015R1829&from=EN>

³ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015R1831&from=EN>, članak 10. stavak 3. i članak 18.

⁴ H2020 AGA — Predložak sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava s komentarima: V2.1 – 30. listopada 2015. Opći predložak sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava, http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/grants_manual/amga/h2020-amga_en.pdf

nepostojanje sukoba interesa. Ti se uvjeti moraju ispuniti i kad korisnici nabavljaju robu, radove i usluge (članak 9. Sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava).

1. NAJBOLJA VRIJEDNOST ZA NOVAC

U skladu s objašnjenjem iz predloška sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava s komentarima H2020⁵, korisnici moraju svoje podugovore temeljiti na načelu „najbolje vrijednosti za novac” (poznatom i kao „najbolji omjer cijene i kvalitete”) i stoga uzimati u obzir kvalitetu predložene usluge. U načelu najboljeg omjera cijene i kvalitete cijena je bitan aspekt (zajedno s kriterijima kvalitete, poput tehničke kvalitete itd.), ali nije nužno automatski odabrati ponudu s najnižom cijenom. Kako bi se omogućila dobra analiza omjera cijene i kvalitete, kriteriji za određivanje "kvalitete" moraju biti jasni i usklađeni s ciljevima aktivnosti koja je podugovorena.

Načelom najbolje vrijednosti za novac ne propisuje se u svim slučajevima odabir na temelju natječajnog postupka. No, ako korisnik nije zatražio nekoliko ponuda, mora dokazati kako je bila osigurana najbolja vrijednost za novac⁶.

2. SUKOB INTERESA

Korisnici moraju poduzeti sve mjere kako bi spriječili situaciju u kojoj bi se nepristrana i objektivna provedba programa mogla ugroziti zbog gospodarskih interesa, političke ili nacionalne pripadnosti, obiteljskih ili prijateljskih veza ili drugih zajedničkih interesa („sukob interesa”).

Članak 20. Sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava odnosi se na sukob interesa. U sporazumu H2020 s komentarima⁷ navode se sljedeća objašnjenja i primjeri sukoba interesa:

Korisnici (i povezane treće strane) moraju osigurati da provedba aktivnosti bude nepristrana i objektivna, kako je opisano u Sporazumu o dodjeli bespovratnih sredstava. Moraju poduzeti sve što je u njihovoj moći kako bi izbjegli sukob interesa.

„Sukob interesa” postoji ako su **zajednički interesi**:

- utjecali na postupak odabira/dodjele ugovora/podugovora,
- utjecali na cijenu ugovora/podugovora, a to ne odgovara tržišnoj cijeni ili su
- utjecali na izvedbu aktivnosti, mjerenu odgovarajućim standardima kvalitete.

Ti interesi mogu biti:

- **gospodarski interesi** (*npr. neopravdani ili povlašteni ugovori ili podugovori*)

⁵ H2020 AGA — Predložak sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava s komentarima: V2.1 – 30. listopada 2015. Opći predložak sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava, http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/grants_manual/amga/h2020-amga_en.pdf

⁶ NAPOMENA ČLANOVIMA ODBORA ZA ZAJEDNIČKU ORGANIZACIJU POLJOPRIVREDNIH TRŽIŠTA - PROMIDŽBA, Ares(2016)438327 - 27.01.2016.

⁷ H2020 AGA – Predložak sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava s komentarima: V2.1 – 30. listopada 2015. Opći predložak sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava, http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/grants_manual/amga/h2020-amga_en.pdf, str. 239. – 240.

s povezanim poduzećima (koji nisu utemeljeni na načelu najbolje vrijednosti za novac, tehničkim zaslugama itd.)

Primjeri:

Korisnik s drugim pravnim subjektom podugovara radove iznad tržišne cijene jer je u tom drugom pravnom subjektu dioničar ili u njemu ima gospodarske interese.

Sveučilište podugovara usluge s konzultantskim društvom u vlasništvu profesora koji obavlja dio poslova u projektu u kojem sudjeluje sveučilište.

Sveučilište dodjeljuje povlašteni podugovor svojem izdvojenom (spin-off) društvu: ugovor se ne temelji na načelu najbolje vrijednosti za novac (odnosno, cijena je veća od opće tržišne cijene za istu vrstu usluge).

- **politička ili nacionalna pripadnost** (npr. korisnici ili treće strane odabrani su ili su odluke koje se odnose na istraživanje donesene na temelju političkih motiva, veza ili nacionalne pripadnosti)

Primjer: *Izbor pokaznog mjesta za neku aktivnost temelji se na nacionalnoj pripadnosti, a ne na kvaliteti tog mjesta. H2020 AGA – Predložak sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava s komentarima: V2.1 – 30. listopada 2015. Opći predložak sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava*

- **obiteljske ili prijateljske veze** (npr. ugovori ili podugovori sklopljeni s članovima obitelji radi njihove koristi)

Primjer: *Suprug radi za korisnika koji ima podugovor s MSP-om u vlasništvu njegove supruge.*

- **drugi zajednički interesi** .

Primjeri:

Ako korisnik ili treća strana sudjeluje u projektu ne zbog svoje tehničke sposobnosti i objektivnih zasluga nego zato što je u bliskom odnosu s nekim tko sudjeluje u istoj aktivnosti, a to utječe na izvedbu projekta.

Ako se odluke povezane s aktivnošću ne donose na temelju objektivnih i nepristranih kriterija nego zbog tih zajedničkih interesa.

Ako blisko povezani subjekti uđu u profesionalni odnos s namjerom da budu dio aktivnosti kako bi zadovoljili druge interese i zbog toga se ugrozi (ili će se vjerojatno ugroziti) kvaliteta izvedbe.

Ako postoji (**opasnost od sukoba interesa**), korisnik mora **obavijestiti** Komisiju/agenciju (putem elektroničkog sustava za razmjenu podataka, *vidi članak 52.*) kako bi se mogle poduzeti mjere kojima bi se to riješilo ili izbjeglo.

To može dovesti do toga da Komisija/agencija uvede određene mjere.

Iako sličnih primjera ne nedostaje, ovi su primjeri državama članicama dobar temelj za izradu vlastitih smjernica.

SMJERNICE ZA NATJECATELJSKI POSTUPAK

Delegirana uredba omogućuje određeni manevarski prostor u odnosu na to kako potencijalni korisnici mogu organizirati natjecateljski postupak za odabir provedbenih tijela pod uvjetom da se ispune dva uvjeta utvrđena tim aktom.

Međutim, temeljni akt propisuje natječajni postupak u svim slučajevima, bez obzira na to pripada li organizacija predlagateljica javnom sektoru ili ne. Javne organizacije podliježu nacionalnim propisima kojima se prenosi Direktiva o javnoj nabavi (koja po svojoj prirodi osigurava usklađenost s načelom „natječajnog postupka”); no ta se pravila ne primjenjuju na organizacije koje ne pripadaju javnom sektoru.

S obzirom na to da se provedba promotivnih programa ne odnosi samo na ograničeni dio programa, iznosi doprinosa EU-a koji su dodijeljeni podizvođačima obično su znatni.

S obzirom na navedeno i u cilju osiguranja transparentnosti, jednakog postupanja između gospodarskih subjekata te primjerenog upravljanja i kontrole, prikladno je da države članice uspostave „natječajni postupak” u kojem će utvrditi kriterije koje moraju poštovati organizacije koje ne pripadaju javnom sektoru.

Pri utvrđivanju kriterija za „natječajni postupak” potrebno je voditi računa o tome da bi težina i složenost postupka trebale biti razmjerne njegovoj gospodarskoj važnosti i istodobno jamčiti temeljna načela Ugovora o EU-u: nediskriminaciju, jednako postupanje i punu transparentnost u pogledu kriterija odabira i dodjele koji će se primijeniti. Time se propisuje najmanje sljedeće:

- objavljuje se i primjereno oglašava poziv na nadmetanje;
- osigurava se dovoljno vremena za dostavu ponuda;
- ponude se vrednuju objektivno i nediskriminirajuće
- procjenjuju se mogući sukobi interesa.

Upućuje se na odredbe glave V. Financijske uredbe⁸

Za **ugovore** malih vrijednosti može se koristiti pregovarački postupak bez prethodne objave poziva na nadmetanje uz savjetovanje s najmanje tri kandidata ili bilo koja alternativna metoda koja osigurava da je doista ostvarena najbolja vrijednost za novac.

U slučaju da korisnik već ima **okvirni ugovor** s provedbenim tijelom, on se može koristiti ako su u vrijeme njegove dodjele bili ispunjeni uvjeti (najbolja vrijednost za novac i nepostojanje sukoba interesa)⁹.

Postojanje nacionalnih pravila kojima bi se jamčio natječajni postupak može podlijegati provjeri u sklopu postupka potvrđivanja usklađenosti.

⁸ Uredba (EU, Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2002 (SL L 298, 26.10.2012., str. 1.). Sinoptički prikaz Financijske uredbe koja se primjenjuje na opći proračun Unije i njezina pravila primjene dostupni na http://ec.europa.eu/budget/biblio/publications/publications_en.cfm

⁹ **Pitanja & odgovori** dostupni su na http://ec.europa.eu/agriculture/promotion/policy-post-2015/qa_en.pdf (Ares(2016)1196729 – 9.03.2016.)